

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

een overzicht ten behoeve van clubs en afdelingen aangesloten bij de Fotobond

Op 1 juli 2021 treedt de WBTR in werking. De wet is onder andere van belang voor verenigingen, en dan niet alleen voor ‘formele’ verenigingen (met notaris, statuten en zo) maar ook voor clubs die het zonder enige formele regel stellen. Dus voor alle fotoclubs en afdelingen van de Fotobond.

Over de wet komen vragen binnen bij de Fotobond. Moeten onze statuten worden aangepast? Verandert de aansprakelijkheid voor bestuursleden?

Voor de meeste verenigingen valt het gelukkig wel mee.

De door de ledenvergadering benoemde Commissie WBTR heeft ter informatie deze notitie opgesteld. Daarbij worden de volgende onderdelen besproken:

- Samenvatting van de belangrijkste wetswijzigingen
- Aansprakelijkheid van het bestuur van een vereniging
- Een stappenplan voor het bestuur om systematisch dit onderwerp te behandelen

Op de website is verder uitgebreidere informatie opgenomen, die waarschijnlijk nog wat vragen kan beantwoorden.

Samenvatting van de wetswijzigingen

Overzicht van de belangrijkste wetswijzigingen	Belangrijk voor een fotoclub of afdeling?
<p>1 Taak en bevoegdheden bestuursleden. De nieuwe bepaling luidt: Bestuurders richten zich naar het belang van de vereniging (was: bestuurders zijn belast met het besturen van de vereniging).</p>	<p>Een vanzelfsprekende bepaling, die geen actie vereist.</p>
<p>2 Regeling voor belet en ontstentenis In de toekomst moet in de statuten een regeling komen voor de situatie waarbij geen enkel bestuurslid meer in functie is. Hiervoor behoeven de statuten niet onmiddellijk gewijzigd te worden. Bij een eerstvolgende statutenwijziging moet dit worden meegenomen.</p>	<p>Er is geen termijn gesteld voor statutenwijziging op dit punt. Maar omdat het ooit moet worden meegenomen bij een statutenwijziging is er in de uitgebreide informatie die op de website beschikbaar is een voorbeeld opgenomen van een clause hiervoor.</p>
<p>3 Beperking meervoudig stemrecht. In het vervolg mag één bestuurder niet meer stemmen hebben dan de andere bestuurders tezamen. Mocht dit wel het geval zijn dan moeten</p>	<p>Wij verwachten dat een regeling waarbij bestuursleden een ongelijk aantal stemmen hebben niet zal voorkomen bij een fotoclub.</p>

<p>de statuten op dit punt na uiterlijk 5 jaar worden aangepast.</p>	
<p>4 Tegenstrijdig belang Hiervoor bestond in het verenigingsrecht geen wettelijke bepaling. Nieuw is nu: Een bestuurder met een tegenstrijdig belang mag niet deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming omtrent het onderwerp.</p>	<p>Indien nu in de statuten een andersluidende bepaling inzake tegenstrijdig belang is opgenomen, dan is die niet langer geldig. Ook op dit punt verwachten wij niet dat dit een onderwerp is in de huidige statuten van fotoclubs.</p>
<p>5 Benoeming bindende voordracht Nieuw is de bepaling dat wanneer voor een bestuursfunctie één kandidaat is voorgedragen, deze automatisch benoemd is. Er hoeft dus niet meer over gestemd te worden in de Algemene Leden Vergadering (ALV).</p>	<p>Stemming is voortaan niet meer nodig als er slechts één kandidaat voor die functie is voorgedragen. Dat kan gevolgen hebben: Als leden een kandidaat minder geschikt vinden, zal er een tweede of tegenkandidaat moeten worden voorgesteld, óf minimaal 2/3 van de leden moet het bindend karakter aan de voordracht ontnemen.</p>
<p>6 Bezoldiging bestuurders Alleen de ALV kan voortaan een bezoldiging aan bestuurders toekennen.</p>	<p>Bij een fotoclub verwachten wij geen bestuursleden die een honorarium ontvangen, dus zal dit niet van praktisch belang zijn. Dit laat onverlet dat onkosten die bestuursleden maken gewoon vergoed kunnen worden.</p>
<p>7 Aansprakelijkheid bij faillissement De nieuwe bepaling luidt: Een bestuurder is hoofdelijk aansprakelijk voor het tekort bij faillissement, indien sprake is van onbehoorlijk bestuur. Dit moet de curator dan bewijzen. Een bestuurder heeft het recht aan te tonen dat het onbehoorlijk bestuur van de vereniging niet aan hem te wijten is. Hiervoor bestond in het verenigingsrecht geen afzonderlijke bepaling: de algemene regel betreffende aansprakelijkheid was van toepassing.</p>	<p>Dit zal bij fotoclubs eigenlijk nooit voorkomen. Verderop gaan wij nog nader in op de gewone bestuursaansprakelijkheid, en het verschil voor formele en informele verenigingen.</p>
<p>8 Toezicht op het bestuur Voor het geval een vereniging een toezichthoudend orgaan kent (bijvoorbeeld een Raad van Toezicht), geeft de wet nieuwe regels daarvoor.</p>	<p>Wij gaan ervan uit dat bij een fotoclub geen toezichthoudend orgaan is opgenomen in de statuten. In het algemeen zal er een kascommissie zijn (al dan niet in de statuten geregeld), maar dit is geen toezichthoudend orgaan in de zin van de wet. Als er nu geen toezichthoudend orgaan is dan kan dat zo blijven. In de info op de website wordt nader ingegaan op het bestaan of instellen van zo'n orgaan.</p>

Formele en informele verenigingen en aansprakelijkheid

Bij punt 7 werd dit aangestipt.

Een **formele** vereniging is opgericht middels een notariële akte en moet verplicht worden ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (KvK).

Een **informele** vereniging is opgericht bij onderhandse akte, of soms zelfs alleen op basis van mondelinge afspraken. Inschrijven bij de KvK mag, maar is niet verplicht.

Het belangrijkste verschil in aansprakelijkheid is:

Bij de formele vereniging is primair de vereniging (als rechtspersoon) aansprakelijk. Alleen wanneer sprake is van onbehoorlijk bestuur is een bestuurder persoonlijk aansprakelijk.

Bij de informele vereniging zijn de bestuursleden primair persoonlijk aansprakelijk (de informele vereniging is geen rechtspersoon).

De algemene regel voor aansprakelijkheid van bestuurders van verenigingen is met de invoering van de WBTR niet gewijzigd (altijd aansprakelijk bij onbehoorlijk bestuur).

Stappenplan voor het bestuur van de fotoclub en de afdeling

De invoering van de WBTR is een goede gelegenheid om binnen een vereniging een aantal zaken tegen het licht te houden. Voor het gemak hebben wij daarvoor drie stappen geformuleerd.

Stap 1: Lezen en informeren

Informeer je als bestuur van een fotoclub wat de WBTR betekent. Het bovenstaande overzicht en een opgestelde uitgebreidere toelichting die op de website staat kunnen daarbij behulpzaam zijn. Op internet is het nodige te vinden, maar niet altijd duidelijk en/of volledig.

Stap 2: Bestuursvergadering

Houd een bestuursvergadering waarin de volgende punten aan de orde komen:

WBTR: Bespreek de onderwerpen die door de WBTR kunnen veranderen. Doel hiervan is dat jullie als bestuur begrijpen wat er verandert en wat dit betekent voor het bestuur en de vereniging. Bespreek dus met elkaar zaken als tegenstrijdig belang en eventuele ongelijke stemverhoudingen.

Financiële administratie: Een belangrijke verplichting van het bestuur is het zorgdragen voor een (financiële) administratie. Controleer met elkaar hoe dit binnen de vereniging gaat en of alles netjes wordt geadmistreerd. Stel een kascommissie in als die er nog niet is. Beperk contante betalingen.

Kamer van Koophandel: Controleer of de juiste bestuurders staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en of de meest recente statuten zijn gedeponneerd.

(NB: een "niet gewaarmerkt" uittreksel met de geregistreeerde bestuursleden kost € 2,35. Gedeponeerde statuten zijn bij de KvK op te vragen vanaf € 3,15).

Taakverdeling: Bespreek met elkaar of de taakverdeling binnen het bestuur duidelijk is. Hoewel sommige taken regelmatig door bestuurders alleen worden uitgevoerd, zorgt een "4-ogenbeleid" ervoor dat taken zorgvuldiger worden uitgevoerd. Dit betekent dat je bij grote of belangrijke zaken altijd een andere bestuurder laat meekijken.

Belet/ontstentenis : Controleer als bestuur of je hiervoor al een bepaling in de statuten hebt opgenomen. De kans is groot dat dat niet het geval is. Denk na of je een (nieuwe) continuïteitscommissie wilt benoemen en waar die uit moet bestaan, of dat je deze taak opdraagt aan een bestaande

commissie, zoals de kascommissie. Leg dit vast; liefst in de statuten, al hoeft dat laatste niet op stel en sprong. In ieder geval moet dit onderdeel wel opgenomen worden als er om andere redenen een wijziging van de statuten wordt doorgevoerd. In de uitgebreide toelichting op de website staan modelclausules.

Statutenwijziging: Bespreek met elkaar of en zo ja wanneer jullie een statutenwijziging willen doorvoeren en wijs iemand binnen het bestuur aan die hier verantwoordelijk voor is. Diegene zal het proces bewaken en zorgen dat alles in gang wordt gezet.

Binnen 5 jaar is dit niet noodzakelijk maar bereid de 'nieuwe' statuten wel alvast voor.

De Fotobond zal nagaan of er nieuwe modelstatuten voor clubs gepubliceerd kunnen worden.

Het aanpassen van de statuten kost tijd en geld. Doe dit daarom één keer grondig en goed, zodat de vereniging er weer even tegenaan kan. Bespreek met het bestuur of er misschien andere zaken zijn die jullie ook willen aanpassen, buiten de verplichtingen op grond van de WBTR.

Ga na of er zaken in een **Huishoudelijk Reglement** kunnen worden vastgelegd, en als dat er is of dit aangepast moet worden.

Notulen: Zorg dat je van deze bestuursvergadering uitgebreide notulen maakt, zodat je dit als bestuur altijd kunt teruglezen.

Verzekering: Op de site van de Fotobond staat een notitie over bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering. Ga na of dit voor jouw club noodzakelijk is. Zeer waarschijnlijk zal dit niet van toepassing zijn. Het is ook erg kostbaar.

Informerende leden

Licht de leden in over het bestaan van de WBTR en wat het Bestuur hiermee heeft gedaan. Indien tot statutenwijziging wordt besloten dient een ALV georganiseerd te worden om de statutenwijziging goed te laten keuren door de leden.

Stap 3: Eventueel nader advies inwinnen

Op de website is uitgebreidere informatie te vinden.

Verder kun je schriftelijk vragen stellen aan de commissie WBTR: wbtr@fotobond.nl

Resteren er dan nog vragen voor jouw specifieke situatie, dan kun je voor *betaald advies* terecht op wbtr.nl. Voor verenigingen binnen de Fotobond is er een gereduceerd tarief bedongen van € 120 + 21% BTW voor het begeleiden via hun stappenplan. Speciaal voor leden van de Fotobond is een eigen pagina aangemaakt, waarop ook de kortingscode te vinden is: <https://wbtr.nl/partner/fotobond/>

Verder zijn er gratis te volgen webinars op internet te vinden, bijvoorbeeld:

<https://dirkzwager-legal-tax.webinargeek.com/watch/replay/910553/114953fc73e550ad3265e19e8cf86648/>

<https://www.youtube.com/watch?v=cFEfoFPjmFQ>

Deze notitie is opgesteld in juni 2021 door de Commissie WBTR van de Fotobond. De commissie is ingesteld door de algemene ledenvergadering en bestaat uit Mary van Rossenberg (voorzitter), Jan Versteeg, John Meijers en Oege Lam. *De commissie heeft de stukken met de nodige zorgvuldigheid bestudeerd en hierop haar advies gebaseerd. De commissie kan echter geen verantwoordelijkheid nemen voor de maatregelen welke in een specifieke situatie nodig zijn. Hiervoor is het bestuur van een vereniging verantwoordelijk.*